

TÁRSAK A BAJBAN IS

Hároméves kislányom a minap azt kérdezte: „– Anya, hogy hívják azt, amikor a barátok megvédik egymást karddal, és harcolnak valamiért?” Azt hiszem, ezt a kapcsolatot a bajtársiasság kifejezéssel lehet leginkább leírni. Ez a fontos kötelék minden munkahelyen kialakulhat, de az egyenruhások esetében különösen fontos, hiszen nemcsak hatékonyabbá teszi a szolgálatot, hanem támogatást és védelmet nyújt a csoport tagjainak. Cikkünkben mentősök és rendőrök történeteinek keresztül mutatjuk be, mit jelent ez a hétköznapokban.

◆ Ez a típusú kötődés túlmutat a kollegialitáson. Többféle munkahelyen megjelenhet, de az egyenruhások esetében mindenképpen része a hivatásnak. Sokak szerint ez a kapcsolat olyan erős is lehet, mint egy családi kötelék. A jól összehozott csapat hatékonyabb munkavégzésre képes, de nagy szerepük van a társaknak a feladatokkal járó stressz kezelésében és a traumafeldolgozásban is. A pszichológusok szerint az egyenruhások munkájuk során olyan szituációkkal is találkozhatnak, amelyek leginkább a háborús helyzetekhez hasonlíthatók, vagyis erős stresszhatás alatt kell gyorsan, fontos döntéseket hozni úgy, hogy közben mások biztonságát is szem előtt kell tartani. A bűnüldözés és életmentés nem matematikai egyenlet, akár egy igazoltatás vagy egy szüléshez való riasztás is hordozhat magában nem várt fordulatokat, hiszen a pillanatnyi körülmények határozzák meg mindent, és ezekben a helyzetekben az intézkedők csak akkor tudják jól végezni a dolgukat, ha megbíznak azokban, akikkel együtt szolgálnak.

A bűnüldözés és életmentés nem matematikai egyenlet.

AZ EGÉSZSÉGÜGY MOSTOHAGYEREKEI

„Egy éjszaka balesethez riasztottak minket. A semmi közepén egy autó a fának csapódott. Kettlen ültek benne. Egyikük kisebb sérülésekkel ki tudott mászni az autóból és segítséget tudott kérni. Aki mellette ült, az ütközés és az autó roncsolódása miatt beszorult. Ilyenkor az a protokoll, hogy egyszerre riasztják a mentőket, a rendőröket és a katasztrófavédelmet (tűzoltóságot) is, hiszen egy ilyen helyszínen mindenkire szükség van. Elsőként értünk oda. Ilyenkor jönnek a kötelező körök: a helyszín biztosítása, a megfelelő felszerelés előkészítése. Ha a sérült beszorult, akkor addig, amíg ki nem szabadítják (amihez csak a tűzoltóknak van megfelelő eszköze), mérlegelni kell, hogy mit tesz az ember. Magyarán bemegy-e az autóba segíteni, vagy nem. Úgy ítéltem meg, hogy lesz, ami lesz, bemegyek, elkezdem, amit tudok, és ha megjönnek a többiek, folytatjuk. Megjegyzem, egy elemlámpával világítva egy roncsba szorult sérülttel bármit is kezdeni semmiképp sem nevezhető ideális helyzetnek. A másik probléma ilyenkor a kéz-kérdés, mert segítő kézből sosincs elég. Két-három emberrel sok minden megoldható, de előfordul, hogy az öt-hat is kevés. Szerencsére nem kellett sokáig várnunk a tűzoltókra, de ebben a helyzetben a percek óráknak tűnnek még nekünk is. Miután megérkeztünk, gyorsan megbeszéltem az első nagykabátos-sisakos emberrel, hogy hol tartunk, mi a terv, mit szeretnék és lehetőleg már tegnapra, mert nem jó a helyzet. A beteg sem érzi jól magát és én is szívesebben lennék kint, mint bent. Szerencsére kevesen élhetik át, milyen lehet egy konzervdoboz belsejében lenni a kinyitása

közben. Nyilván nem mutathattam, de félttem. Ilyenkor jön elő a csőlátás: megszűnik a külvilág, csak arra koncentrálok, amit csinálok, amit csinálni kell. Egy kéz ragadta meg a vállamat és a nevemen szólított. Mögöttem egy régi barát állt, egy bajtárs a múltból, aki a mentők után új hivatását a tűzoltóknál találta meg. Csak annyit mondott: »Nyugi! Itt vagyok mögötted. Hogy csináljuk?« Attól a pillanattól kezdve nem volt félnivalóm. A bajtársam vigyázott rám, így én is vigyázhattam a sérültemre.”

Jó tudni, hogy áll a hátam mögött valaki, akire számíthatok.

Dani évek óta szolgál mentősként, különleges élethelyzetekben kell helytállnia; amikor elindul dolgozni, soha nem tudja, mit fog érezni a nap végén. Szerinte a mentősök sok esetben az egészségügy mostohagyerekének számítanak, ami talán az extrém munkakörülményeknek és annak köszönhető, hogy olyan emberekkel, élethelyzetekkel és körülményekkel találkoznak, amit a laikusok még mozi-vásznon sem láthatnak. „Ezek között vannak szívet melengető és lélekromboló dolgok is. Úgy gondolom, hogy mindannyian érintettségéből választjuk ezt a hivatást. Gondolok itt túlnyomórészt saját életünket érintő negatív dolgokra. Ezekről persze ritkán esik szó, de nincs is rá szükség, mert szerintem csak azok az emberek képesek

mások terhét cipelni, akik kellőképpen megerősödtek a sajátjaik által. Amikor megkérdezik tőlem, hogy miért lettem mentős, mindig ugyanazt a választ adom: nem én választottam ezt a hivatást, az választott engem. Ennek a kijelentésnek a tartalmát kevesen érzik igazán, de mindenki tudja, hogy mit takar. Talán ezek miatt született meg az igény arra, hogy kifejezhessük az egymáshoz tartozásunkat. Hogy azt mondhassuk, nekünk nem kollégáink vannak, mert a kolléga szinonimája a munkatárs, és amit mi csinálunk, az nem munka, hanem hivatás. Szerintem a bajtárs kifejezés sokkal többet jelent annál, mint amire először gondol az ember, és nem pusztán a kollégákkal kapcsolja össze. Láthatatlanul összeköt mindenki mással is. Egymás és a többi ember társai a bajban” – meséli a mentős.

Sanyi tizenhat éve dolgozik az Országos Mentőszolgálatnál, mellette mentőmotoros, korábban pedig a Szentendrei Tűzoltóság mentési csoportjának parancsnoka volt. Szerinte a „a tűzoltóknál jellemzőbb az összetartozás, mert kisebb a fluktuáció, míg a mentőknél van olyan nagy állomás, ahova ha két hétig nem mész be dolgozni, sokaknak be kell mutatkoznod. Aztán persze ha maradnak az újak, velük is szorosabbra fűződik a kapcsolatunk” – magyarázza. A mentőtiszt szerint könnyebb úgy dolgozni, ha az ember tisztában van azzal, mire képes a másik, de ehhez idő kell. „Jó tudni, hogy áll a hátam mögött valaki, akire számíthatok, akire rábízhatom a beteget, és aki figyelmeztet, ha esetleg valaki meg akar támadni, vagy szól, hogy menjünk arrébb, mert mindjárt ránk omlik a fal” – teszi hozzá.

Az időnyomásban, szélsőséges körülmények között végzett csoportos munka megnöveli az egymás iránti elköteleződést.

A mentősök a tragikusabb eseteket rendszeresen megbeszélik, és ilyenkor azok a társak is gyakran csatlakoznak, akik nem voltak ott a helyszínen, mert a tapasztalataik segítenek a történetek feldolgozásában. Emellett a mentőtszist szerint az is fontos, hogy olykor közösen lazítsanak.

A TÁRS ÉLETMENTŐ LEHET

Tavaly karácsonykor az egész országot sokkolta a hír, hogy életveszélyesen megkéseltek Újpesten egy rendőrt. A BRFK IV. kerületi rendőrkapitányságának járőrparosa december 24-én reggel érkezett a helyszínre. A zavartan viselkedő támadó a szóvivő tájékoztatása szerint minden előzmény nélkül késsel többször megsúrta a férfi rendőrt, egy huszonhat éves őrmestert. A járőr társa, egy huszonhárom éves őrmesternő használta szolgálati lőfegyvert a másik és a saját élete védelmében. Több lövést leadott a támadóra, egy harmincöt éves délegyházi férfira, aki a helyszínen meghalt. Az eset után összefogtak a rendőrök, és készítettek egy videót (Gyógyulj meg, Peti! címmel), amelyben támogatásukról biztosították a sebesültet és a hősiiesen helytálló őrmesternőt. Szabó Péter újpesti rendőrszázados szerint nemcsak ezek a különleges esetek alakítják ki a bajtársi magatartást, hanem a folyamatos közös munka, az egymástól való függés is formálja a kapcsolatot.

„Ahogy a közelmúltban történt rendőrkéseléssel kapcsolatban is látható volt, a kollégák egymásra vannak utalva. Függetlenül attól, hogy valakik a civil életben nem lennének barátok vagy más az érdeklődési körük, a munkakapcsolat során kialakul az egymásra utaltság, a támaszt ez a függési helyzet generálja” – magyarázza a százados.

Magyarországon a munkafolyamatoktól is függ, hogy kik teljesítenek együtt szolgálatot, de a szervezet törekszik arra, hogy megszokott párok dolgozzanak együtt, ami Szabó Péter szerint azért jó, mert ha ismerik egymás szokásait és intézkedési kultúráját, tudnak előzetesen következtetni egy-egy szituációra.

„Volt olyan helyzet, amikor gyermek életét kellett menteni. Az egyik kollégának van gyereke, a másiknak nincs, de pontosan tudta, mi zajlik le a társában, ezért ő kezdte meg a mentést, mert higgadtan és hatékonyabban tudott intézkedni. De nem is kell ehhez különleges szituáció, egy mindennapos igazoltatás is hordozhat veszélyeket, ahogy a közelmúltban történt rendőrkéselés is mutatja. Valójában nem szabad, hogy ez rutinná váljon, mert

soha nem lehet előre látni, hová eszkalálódik a helyzet. A társak között kialakul egy olyan jellegű támogatottság, hogy tisztában vannak egymás erősségeivel, hiányosságaival és erre tudnak támaszkodni” – teszi hozzá Szabó Péter.

Az újpesti rendőrkéselés nemcsak azért rázta meg a testületet és fűzte szorosabbra a rendőrök közti kapcsolatot, mert egy társuk életveszélyesen megsérült, hanem azért is, mert nem könnyű feldolgozni azt, hogy kizárólag azért tört valaki az életére, mert a munkáját végezte. Gyaníthatóan a legtöbb járőrben az is felmerül ilyenkor, hogy bármelyikük lehetett volna az, aki bajba kerül. Ez az eset is emlékezteti őket arra, hogy a munkájuk veszélyes, és fontos, hogy legyen mellettük valaki, akire támaszkodhatnak, aki szükség esetén az életüket is megmenti.

Néhány éve egy kanadai rendőrtiszt, Troy Kneebone egy cikkben elmagyarázta, milyen gyászfolyamaton mennek keresztül azok, akik szolgálat közben veszítik el társukat. Úgy fogalmaz, hogy a testületben „tagnak” (member) hívják egymást, és nem azért, mert ugyanahhoz a klubhoz tartoznak, hanem egy családnak a részei, és ebbe a családba mindenki beletartozik, aki viseli az egyenruhát. „Fedezzük egymást, szembenézünk a rossz emberekkel, olyanokkal, akikkel a civilek többsége nem találkozik. Együtt küzdünk, megvédjük egymást és a győzelmeinket is együtt ünnepeljük. A legtöbb ember nem gondol családtagként a kollégáira, nincs köztük olyan erős kötelék, mint a rendőrök között” – magyarázza a tiszt.

Az egyenruhásokat munkájuk során szélsőséges stresszhatások érik: fizikai, lelki és tudati értelemben is a tűrőképességük határait feszegetik. Szolgálat közben sosem tudhatják, mikor jön a következő riasztás. A veszélyes helyzetek, az időnyomásban, szélsőséges körülmények között végzett csoportos munka megnöveli az egymás iránti elköteleződést. Harkai Schiller Pál Pszichológia és emberismeret című könyvében arról ír, hogy a bajtársiasság érvényesülése számos olyan tényezőtől függ, amelyeket kísérleti helyzetben alig lehet utánozni. Az érzés kialakulása hosszú együttlétet igényel, és amikor megszakad, és valaki elhagyja a testületet, nagy veszteségként élhetik meg a társak. A mentősök és a rendőrök hivatására egyaránt igaz, hogy fegyelmetnek kell maradniuk előttünk. Civilek társaságában, intézkedés közben nem mutathatják ki valódi érzelmeiket, nem omolhatnak össze egy felkavaró helyszínen, pedig őket is ugyanúgy felzaklatják bizonyos esetek. Egymásnak és a feletteseiknek azonban sokszor megnyílnak, és ez segítséget nyújt nekik abban, hogy feldolgozzák mindazt, ami velük történik, miközben az életünkért, a biztonságunkért dolgoznak. ♦

SZÖVEG –
ACZÉL PETRA nyelvész, kommunikációkutató

SOROZAT –
KÖZVILÁGÍTÁS

KOOPERÁLT GYEREKEK

Szilvi 35 éves elmúlt. Bölcsész-, majd jogi diplomát szerzett, jó munkahelyeken, sokat dolgozott, és közben igyekezett egészségesen élni. Voltak hosszabb párkapcsolatai is, az egyik, Balázssal, hat évig tartott, bár örökre tervezte... Mindenki tudta, mennyire szeretne gyereket, és hogy keresi azt, akivel vállalhatná. És néhányan azt is tudták, hogy szenved attól, hogy még nem találta meg. De közben az idő telt, az a bizonyos, politikailag inkorrekt biológiai óra pedig ketyegett – Szilvi így érezte. Elkezdett számolni minden eshetőséggel. És aztán rátalált arra a bizonyos honlapra. Amelyen már érett emberek nem szerelmet, hanem szülőtársat keresnek. Egy olyan partnert, akivel a cél a közös gyermek, akit együtt, érték- és véleményközösségben tudnak felnevelni. Egy két lábon járó, felelős, gondolkodó és kitartó „donort”. Akivel nem közös az ágy, de az asztal, az igen.

◆ Szilvi lehetne egy a csak Európában közel 200 000 emberből, akik ezt az új családformációt választják. Ahogyan ez egyik tengerentúli platform hirdeti: egy új utat a szülőséghez. Arról van tehát szó, hogy nem a párkapcsolatért, hanem egy családért randiznak a felek. Akik elsősorban abban állapodnak meg, hogy milyen alapokon nyugszik majd a gyermekvállalásuk, melyek a nevelési elveik, hogyan látják a világot és bennük az utódaik helyét. Ha ebben nagyfokú a megegyezés, akkor vagy természetes vagy mesterséges úton megfogán a gyermekük. Élhetnek akár külön kontinensen is, de a gyermek érdekében, a gyermek közösen tervezett jövőjének és jólétének szempontjával szervezik „családi” életüket. Ezért van különösen nagy szerepe a közösségi, interaktív médiumoknak e kapcsolatok megtalálásában, hiszen segítenek pontos információkra szelazni-csupaszítani a tökéletes gyereknevelő kooperáció összetett viszonyait. A jelenséget 2015 óta a Cambridge-i Egyetem családokkal foglalkozó kutatóközpontja is vizsgálja. Még nem lehet tisztán látni az eredményeket, vagyis azt, hogy a szülők szerelem nélküli szövetsége javítja vagy rontja a gyermeknevelés kiegyensúlyozottságát.

De a feltételezés az, hogy a romantika hiánya biztonságosabbá és kiszámíthatóvá teszi a körülményeket. Hogy a szülők párkapcsolati turbulenciái nélkül zavartalanabb az együttműködés.

Amikor először hallottam erről, felderengett bennem, hogy mintha lett volna már ennek előképe a történelemben. Azokra a ma már megvetett, az egyének kiteljesedését és szexuális szabadságát ketrebe záró házassági stratégiákra, az „érdekházasságokra” utalok, amelyek a gyermekszülést, a család gazdasági és értékegységének folytonosságát szolgálták. Nem a lángoló szerelmet. És amelyekért ma már minden felmenőnk, ugye, csak sajnálni tudjuk... Különös módon, mintha ebben a mai, forradalmi újdonságban, a co-parentingben, a plátói ko-szülőségben a legnagyobb szabadság jelszavával a legkonzervatívabb forma köszönne vissza. Persze mindenféle önreflexió nélkül... Lehet, hogy az individualizmus végül önmagát kénytelen megváltani?

Kiderül. Addig is várhatjuk azokat a könnyed, meghatározó amerikai filmeket, amelyek sztorija szerint az így megtalált szülőtársak között is végül csak kivirul az a bizonyos örök szerelem. ◆

SZÖVEG –
HORVÁTH PÁL filozófus

SOROZAT –
MAGYAR PÉLDAKÉPTÁR

EGY IGAZI FEMINISTA *konzervatív szalonja*

A 19. század végén és a 20. század elején a magyar nőknek még küzdeniük kellett azért, hogy tanulhassanak és önálló, diplomás emberként lehessenek a tudomány, a kultúra, a közélet szereplői. Ennek a harcnak volt különösen színes, tekervényes szellemi utat bejárt alakja az első magyar feminista író, **Ritoók Emma**.

- ◆ Ritoók Emma 1868. július 15-én született Nagyváradon. Családja, a Zemplénből Erdélybe és a Partiumba elszármazott református, középnemesi Gálszécsi Ritoók familia, számos régi arisztokrata nemzetséggel állt rokonságban. Ősük 1615-ben nyerte a nemességet, a 19. századi felmenők zöme azonban már nem földbirtokos, hanem értelmiségi, hivatalnoki pályára lépett és a jómódú városi polgárság életét élte. Emma apja, Zsigmond Nagyváradon nagy tiszteletnek örvendő – a városban újságíróskodó Ady Endre által is nagyra tartott – jogászember volt, a helyi táblabíróság bírója, de felesége, Ungvár Berta is nemesi felmenőkkel büszkélkedhetett. A házaspárnak hat gyermeke, három lánya és három fia született, Emma harmadikként látta meg a napvilágot. A család férfitagjai az Emmát megelőző és az utána következő generációkban is jogászok, orvosok, mérnökök, kivétel nélkül tanult emberek voltak, egyik öccse nagyhírű orvosprofesszor lett Váradon. Nem meglepő, hogy a tanulás, az értelmiségi lét utáni vágy benne is elevenen élt kislánykorától. A bölcsészet, az irodalom, a művészetek, a filozófia, az esztétika érdekelte, nyelveket tanult, ám az 1880-as években szó sem lehetett arról, hogy lány létére nyilvános gimnáziumi tanulmányokat folytasson, érettségig tegyen, egyetemre menjen. A felsőoktatás, az értelmiségi pályák még el voltak zárva a nők elől, az a néhány diplomás hölgy is, aki külföldön szerezte diplomáját, elkeseredett szélmalomharca

Kép: Wikimedia Commons

kényszerült, hogy tudását, végzettségét itthon elismeresse. Így a családi otthonban maradt, egészen addig, amíg 1895-ben végre megnyílt előtte a kései pályakezdés lehetősége. Ebben az esztendőben született meg az a női emancipáció fontos állomásának számító törvény, amely lehetővé tette, hogy lányok, asszonyok érettségit tegyenek, felsőfokú tanulmányokat folytassanak, diplomát szerezzenek. Emma élt a lehetőséggel. 1895-től magánúton végezte a nagyváradai premontrai gimnáziumban középfokú tanulmányait, 1900-ban érettségit tett és harminckét évesen beiratkozott a pesti egyetem bölcsészkarára, ahol irodalmat, esztétikát, filozófiát tanult.

A SZÁZADELŐ SZELLEMI ÉLETÉNEK SŰRŰJÉBEN

Ekkor már komoly írói múltja volt, hiszen első irodalomtudományi dolgozata, *A természettudományi irány a szépirodalomban* 1897-ben látott napvilágot,

sőt, elnyerte a Szigligeti Társaság által kitűzött díjat is. Szinte ezzel egyidőben jelent meg *Mai idegek* című elbeszéléskötete, majd publicisztikai, kritikái, esztétikai, művészeti tárgyú írásai, novellái és versei pesti és váradai lapokban. A pesti egyetemen szinte az egyetlen hölgyként különleges közegbe került. Diáktársai voltak és barátai lettek a nála fiatalabb szellemi nagyságok, Babits Mihály, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, a Nyugat szinte teljes első nemzedéke. Különösen nagyra tartotta emberként és költőként is Balázs Bélát, Gábor Andort, társaságának tagja volt a világháború elején hadifogságban fiatalon elhunyt kiváló filozófus, Zalai Béla is. A tudós és művész férfiak között forgolódo Emma ekkor már elkötelezte magát a női egyenjogúság ügye mellett és a századelő radikális társadalmi eszméiről tájékozódott. Módja nyílt beleköszölni külhoni egyetemek életébe.

Az 1880-as években szó sem lehetett arról, hogy lány létére nyilvános gimnáziumi tanulmányokat folytasson, érettségit tegyen, egyetemre menjen.

Lipcsében Wilhelm Wundt pszichológiai előadásai voltak rá nagy hatással, Párizsban pedig a képzőművészetek, a színház újdonságai jelentettek meghatározó élményt a számára. Esztétaként, műfordítóként különösen a skandináv irodalom érdekelte, Ibsen nőalakjaiban emancipációs törekvéseire ismert, később fordította Bjørnson és Knut Hamsun műveit is. Hazatérve 1906-ban Arany János elmélete az eposzról című értekezésével doktorált, majd a Fővárosi Könyvtár könyvtárosaként helyezkedett el. Időközben, még 1905-ben jelent meg egyik legfontosabb munkája, *Az egyenes úton – egyedül* címet viselő regény, a hazai feminista mozgalom első irodalmi megnyilvánulása. Ebben a helyzetébe beletörődő vagy az ellen lázadó hét fiatal lány sorsának bemutatásán keresztül igyekezett ábrázolni az asszonyok előtt álló életalternatívákat. A tízes években azután újabb regények, elbeszéléskötetek következtek, olyanok, mint *A nagy véletlen*, *a Négyen a tűz körül* vagy az *Ellenséges világ*, amelyek ismert íróvá tették. A Fővárosi Könyvtár munkatársaként kollégája, majd főnöke Szabó Ervin volt, aki, akárcsak Balázs Béla, Gábor Andor vagy a művészettörténész és esztéta Fülep Lajos, a szocialista eszmék felé is tájékozódó, polgári radikális értelmiségi csoportok felé irányította. Így lett Ritoók Emma egyik alapítója annak a Vasárnapi Kör nevét viselő szellemi társulásnak, amely a Heidelbergből hazatért Lukács György mellett Balázs Bélát, Antal Frigyeszt, Fogarasi Bélát, két idővel külföldön világhírűvé lett tudóst, a filozófus-szociológus Mannheim Károlyt és a művészettörténész Hauser Arnoldot, vagy a modern

hazai zene nagyjait, Bartók Bélát és Kodály Zoltánt is a tagjai sorában tudhatta. Zömében e kör tagjai hívták életre a háború előtti és alatti hazai szellemi élet két radikális értelmiségi intézményét, a Szellemtudományok Szabadiskoláját és a Társadalomtudományi Társaságot, amelyek munkájában Emma aktív tagként, előadóként is részt vett. Fő témája a nők helyzetének elemzése volt, de megnyilvánult abban a nagy visszhangot kiváltó, a hazai zsidó és nem zsidó értelmiségiek széles körét megszólalásra bíró vitában is, amely a hazai zsidókérdés elemzését tűzte napirendre.

TÁVOLODVA A BALOLDALTÓL

Az egyre inkább balra, a marxizmus felé tolódo, végső soron az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság szellemi előkészítésében komoly szerepet játszó körtől és környezettől Ritoók Emma a háború végére távolodott el, 1919 után pedig végérvényesen a konzervatív, jobboldali eszmék felé fordult. Ezt a fordulatát a leginkább *A szellem kalandorai* című, 1922-ben megjelent regénye mutatta, amelyben nem pusztán a bolsevik uralomtól, hanem az oda vezető polgári radikális törekvésektől is elhatárolódott. Ellentmondásosan alakult viszonya korábbi barátaival, a nyugatosok nagy nemzedékével is. A konzervatív, ám ugyancsak feminista író társ, Tormay Cécile köréhez csatlakozott ekkor, aki éppen a Nyugat ellensúlyozására ekkoriban hívta életre a *Napkelet* című folyóiratot. Közben folyamatosan kivette a részét az egyenjogúsággért harcoló női szervezetek munkájából, olyanokból, mint az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Egyesülete vagy a Trianon elleni tiltakozás jegyében megszervezett Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége. Aktív maradt szépíróként ekkor is, hiszen jelent meg verseskötete, misztériumjátéka, a 30-as évek elején *Tündérmesék és Tévelygők* címmel regényei, több tanulmánya, műfordítása. Idővel megbékélt a nyugatosokkal, helyreállt barátsága az ekkor már költőfejedelemnek számító Babits Mihállyal, aki házigazdai szerepet is vállalt Ritoók Emma irodalmi szalonjának összejövetelein. Ezekben az alkalmon már egy új, akkor fiatal nemzedék is részt vett, amelynek tagjai között olyanok akadtak, mint Szabó Lőrinc, Sárközi György, Illés Endre, Szerb Antal vagy Illyés Gyula. Emma asszony szellemi fordulatokban gazdag pályájának csak a II. világháború vetett véget, amelynek utolsó napjaiban, 1945. április 3-án a romba dőlő Budapesten távozott az élők sorából. ♦

Megtérülő gondoskodás BABAKÖTVÉNY

AKÁR

6,3%

ÉVES KAMAT*

A Babakötvénnyel előre gondoskodhat gyermeke jövőjéről. Havi néhány ezer forint befizetésével, állami támogatással és kimagasló kamatozással gyermeke akár **több mint 2 millió forinttal** kezdheti el felnőtt életét.

KERESSE A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁRBAN

babakotveny.hu

Babakötvény

* A Babakötvény forgalomba hozatalának és forgalmazásának általános feltételeit az aktuális Ismertető és a Nyilvános Ajánlattétel tartalmazza, mely megtekinthető a forgalmazóhelyeken, illetve a www.allampapir.hu és a www.akk.hu honlapon. Jelen tájékoztatás a tőkepiacról szóló 2001. évi CXV. törvény vonatkozó rendelkezései alapján kereskedelmi kommunikációnak minősül, és nem tekinthető ajánlattételnek, teljes körű tájékoztatásnak, befektetési vagy adótanácsadásnak. A Kibocsátó felhívja a befektetők figyelmét, hogy a Babakötvény esetében sem zárhatóak ki teljeskörűen az infláció változásából eredő kockázatok, és valamennyi további befektetési kockázatot és lehetőséget a befektetőnek kell felmérnie. Az első sorozat esetében (2032/S) a kamat: 6,4%, mely sorozat a 2014. január 31-ig született, a Magyar Államkincstárnál Start-számlával rendelkező gyermek javára vásárolható. Minden évben 3% inflációt és 3% kamatfelárat feltételezve, havi 5.000,- forint befizetésével 18 éven keresztül, kb. 2,3 millió forint takarítható meg a Babakötvény befektetéssel.

Kép: 1854. Photography / Eva Watkins

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

- ◆ Bár a fotográfus tanulók 70-80 százaléka nő, a hivatásos fotósként dolgozók között mégis alig több mint 15 százalék a szebbik nem aránya – derül ki a *British Journal of Photography* 2018-ban készült kutatása alapján. Ezért a patinás, 1854 óta folyamatosan megjelenő angol szaklap nemzetközi fotópályázatot indított 2019-ben, hogy a szakmában dolgozó női fotósok munkái világszinten is kiemelt figyelmet kaphassanak. A *Female in Focus* már az első évében rendkívül népszerű volt, a 2020-as pályázat eredményeit pedig nemrég publikálta a brit újság.

Itt díjazták a londoni Eva Watkins sorozatát, amelyben a Henleaze Swimming Club hétköznapijait dokumentálta. A 2019-ben fennállásának 100. évfordulóját ünneplő úszóklub már a megalapításakor is különleges volt, ugyanis tagok csak hölgyek lehettek. A Bristolhoz közeli Henleaze-forrástóban szinkronúszást is tanulnak, a főleg idősebb tagokból álló csapathoz öt éve csatlakozott Liz Banks: „Édesapám gyerekkoromban megmutatta azokat a légzési és relaxációs technikákat, amik segítségével a hideg tengerben is képes voltam hosszú távú úszásokra. Itt a Henleaze-tó szinkronúszó csapatában mindannyian **hidegvízi úszók vagyunk**, ez a különleges képességünk pedig a magánéletünkben is erős köteléket jelent.”

Az 1930-as évek hangulatát megidéző különleges fotósorozatot teljes egészében Eva Watkins honlapján (evawatkins.co.uk) tekinthetjük meg. ◆